

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za ¼ leta 90 Din, za ½ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošti, hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVIII.

V Ljubljani, v soboto, dne 22. junija 1935.

Štev. 70.

Pred reforma železniške službe

Prometni minister napoveduje de-birokratizacijo in dekoncentracijo železniške službe — Znižanje potniške tarife se je obneslo

Prometni minister inž. Vujić je sprejel novinarje ter jim dal daljšo izjavo o reorganizaciji železniške službe. V svoji izjavi je med drugim dejal:

Naše železnice so dosedaj delale na temelju treh železniških uredb, od katerih je bila najstarejša iz l. 1919. najboljša, ker je dopuščala največ delovne svobode, kar je bistveni pogoj za napredek vsakega gospodarskega podjetja. Pozneje so se železnice vedno bolj vklepale v verige birokratizma. Vsi postopki so se tako komplicirali, da so se zdele formalnosti najvažnejše, zbog česar je trpela ekspeditivnost železniške službe. Uredbe so se izdelovale šablonsko in se ni skrbelo za organizacijo smotrenega dela. Največ časa se je pri centrali porabljalo za pisanje nepotrebnih aktov.

Vprašanje reorganizacije železniške službe je postajalo vedno bolj nujno, ker je sicer bilo vsako racionalno delo nemogoče. Vsakdo se je bal zaupati svojim nameščenim in jim dati svobodo dela, kar je imelo za posledico, da je bila vsa kontrola samo formalistična in da je bilo vse delo prava muka za tistega, kdor je delal in ustvarjal. Po 10 različnih podpisov je bilo na vsakem aktu o nabavi, če pa je šlo za odgovornost, se je vsak skrival za podpisi drugih. Mnogoštevilne komisije pa so imele le to nalogo, da so oprostile tistega, ki je bil dejansko odgovoren in to odgovornost prenesle na ves upravni aparat. Čisto nemogoče je bilo individualno določiti odgovornost.

Iz vseh teh razlogov sem takoj začel delati na novi uredbi o reorganizaciji železnice in drugih ustanov prometnega ministrstva. Prelomil pa sem pri tem s sedanjo prakso, ter svoj načrt razdelil vsem ustanovam svojega resora, ne pa ga skrival. Tako so se mogli vsi izreči o načrtu in s tem je bil zbran nad vse dragocen material. V 10 do 14 dneh bo že mogoče predložiti novo uredbo vladi.

Po novi uredbi se bo razdelilo vse delo pri železnici na 4 urade (panoge). Na čelu vsakega urada bo šef, ki popolnoma vodi svoj urad. Izvedena bo torej navpična organizacija dela. Uredba predvideva široko dekoncentracijo železniške službe. Direkcijam se ne bo več treba za vsako malenkost obračati na centralo v Beogradu. Minister upa, da bo njegov primer ugodno vplival tudi na druga državna gospodarska podjetja in da bodo tudi ona racionalizirala svoje delo.

Nato je govoril minister Vujić o rezultatu znižanja potniške tarife.

Znižanje se je obneslo in minister se je prepričal, da je bil še premajhen optimist, ko je upal v uspeh znižanja. Potniški promet je popreje neprestano padal. Število potnikov je padlo od 40 milijonov v l. 1931 na 29 milijonov v letu 1934. ali za 27 odstotkov. Enako so padli tudi dohodki železnice, in sicer od 710 na 550 milijonov Din v treh letih. Tudi letos je padlo število potnikov v januarju in februarju, ko je vladala še stara tarifa. V marcu pa se je promet dvignil za 10,87%, v aprilu za 22,73 in v maju za 16 odstotkov. Za maj pa podatki še niso definitivni. Če pa štejemo samo one potnike, ki polno plačajo vozno, potem se je število potnikov dvignilo v marcu za 26,82 odstotkov in v aprilu celo za 33,51%. Prav tako se je začelo po uvedbi nove tarife dvigati število ekspedicijskih prtljage in ekspresnega blaga.

Cep ravne se ni vseh podatkov o prodanih listkih Putnika v tujini, moremo že ugotoviti, da se je to število dvignilo v marcu za 17,89, v aprilu pa za 50,19%. Tako je imel tudi Putnik več dohodkov ter imel

samo v aprilu 2,2% več dohodkov kot v aprilu 1934. Tudi dohodki železnice so se v maju zvišali za 0,60 odstotka v primeri z majem 1934.

Končno je minister inž. Vujić napovedal

Občni zbor Trg. dr. „Merkur“

Matična organizacija slovenskega trgovstva, Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani, je imela v torek svoj 35. redni občni zbor. Udeležba trgovstva ni bila posebno dobra, kar treba iskreno obžalovati, saj je tudi danes napredek »Merkurja« za razvoj slovenske trgovine odločilne važnosti, zlasti še, ker združuje »Merkur« v svojih vrstah tako trgovce kot tudi trgovske pomočnike. Upamo, da bo zato trgovstvo v prihodnjem letu posvečalo več pozornosti »Merkurju« in zato dajemo tudi poročilo o občnem zboru »Merkurja« več prostora, da vidijo naši bralci, da »Merkur« po zaslugi svojega delovnega odbora še vedno napreduje in da krepko izpolnjuje svoje naloge.

Občni zbor je otvoril prvi podpredsednik Albin Smerkolj, konstatiral njegovo sklep-

poročilo predsednika dr. Windischerja

Po vseh stanovskih organizacijah na žalost opazujemo zadnja leta, kar smo prišli v čase gospodarskega neugodja, da se člani ne udeležujejo občnih zborov svojih organizacij v tolikem številu, kakor bi bilo potrebno. Zakaj občni zbori so nekake revije o preteklem delu in bi morali biti vzpodbuda za delo v prihodnosti. Odbori, ki so zaupniki članstva, bi si gotovo povsod želeli z nami vred živahnejšega odziva in odmeva članstva, toda izkušnje kažejo vsepovsod po svetu, da je med ljudmi neka psihoza trpke mlačnosti in nezadostnega zanimanja. To pa nas ni in nas ne sme preplašiti pri našem delu. Pretolkli se bomo skozi te neveselne čase, ko prihajajo množice na zborovanja navadno tedaj, kadar si obetajo senzacije osebnega ali stvarnega značaja. Take vabe pri nas ni, ker je naše delo mirno in stvarno.

Naše društvo dovršuje 35. leto svojega delovanja. Razmere so se od časov, ko smo polagali temelje prvi slovenski splošni stanovski trgovski organizaciji, popolnoma izpremenile. V prvih letih svojega dela smo izvajali probudno delo v vrstah našega trgovstva, trgovcev kakor trgovskih nameščenec v nacionalnem in stanovskem pogledu. Ledino smo orali in morali začeti od temelja. Posluševali smo se žive besede in tiska, prirejali smo shode, predavanja, zabavne večere, velike družabne prireditve v Ljubljani in po drugih krajih, kjer prebivajo Slovenci. Poskrbeli smo za svoje glasilo, ki je kmalu zaslovelo po svoji dobri vsebini in mnogo pripomoglo k temu, da se je slovenski jezik neverjetno hitro razvijal tudi v gospodarskih panogah in da so začeli pisati trg. knjige v slovenskem jeziku. Ker ni bilo knjig za trgovske in obrtniške potrebe, smo poskrbeli zanje, z nemalimi žrtvami. Svojim članom smo dali »Trgovski koledar«, ki ima sedaj že dolgo tradicijo. Mlada naša organizacija si je hitro pridobila simpatije našega trgovstva in slovenske javnosti ter postala žarišče za probudno in stvarilno gospodarsko delo. Iz naših vrst so izšli odlični trgovski vodniki in izvrstni gospodarji v Ljubljani. Vestno smo se trudili za izobrazbo in za gospodarsko osamosvoje. Odločilno je bilo naše delo zlasti v tem pogledu, da smo stanovske organizacije, ki niso bile v rokah naših ljudi, spravili v slovensko posest. Že v prvi dekadi je pripadla odločilna beseda našim ljudem v stanovskih združbah in tudi v šolah in dobrotnih napravah. V času pred veliko vojno in tudi prva leta velike vojske smo imeli v našem društvu središče in žarišče trgovskih prizadevanj in smo gotovo odločilno pripomogli k temu, da so po vojski naši trgovci bili kos novim vse večjim in težjim nalogam, ko se jim je tako rekoč svet obrnil

nov enoten načrt za gradnjo novih železnic.

Mi, ki smo se vedno in dostikrat kot edini dosledno borili proti birokratizmu v državni upravi, pozdravljamo izjavo prometnega ministra z največjim zadoščenjem.

čnost v smislu § 12. pravil ter imenoval za overovatelja zapisnika g. A. Agnolo in g. Slamo.

Nato se je v izbrano lepih besedah spominjal smrti našega blagopokojnega kralja, katerega spomin so zborovalci počastili z dveminutnim molkom.

»Po smrti viteškega kralja Aleksandra Zedinitelja,« je nadaljeval podpredsednik Smerkolj, »so naše misli in naša srca pri našem mladem kralju Petru II. Ljubimo ga in udani smo mu in mu pošiljamo z današnjega zbora zagotovilo svoje udanosti in zvestobe.« Z navdušenjem so zborovalci odobrili od g. Smerkolja prečitano udanostno brzojavko.

Nato je mesto zadržanega predsednika prečital podpredsednik Smerkolj naslednje

in so morali v mnogem pogledu preobraziti svoje kupčijsko delo, osobito spričo bližine državnih meja.

Po veliki vojski je naše društvo z vso silo začelo smoteno delo za to, da se je izvedla trgovska stanovska organizacija potom zadruge in gremijev na osnovi določb obrtnega zakona. Delo je uspelo. Naše društvo je priredilo z 2. slovenskim trgovskim shodom velikansko trgovsko manifestacijo l. 1920. Iste dni so prišle tudi za zvezno organizacijo rojenice med naš trg. svet, ki si je v okviru pravil, pripravljenih od našega predsednika, zgradil zvezo trgovskih zadrug in gremijev. Mislim, da ne bi bilo prav, ako bi naše domače trgovstvo pozabilo na to, da je naše društvo matrica slovenske trgovske organizacije, iz katerega dela in truda so nastale goste mreže sedanje trgovske stanovske obvezne organizacije v Sloveniji. Naše društvo se je zdušno trudilo za blaginjo našega trgovca in nameščenca. Od svojih početkov se je zavzemalo za spoštovanje trgovskega stanu in trgovske časti in bilo na braniku za trgovske pravice, poudarjajoč od leta 1903., da je treba čuvati trgovino in njen zaslužek ljudem, ki so v trgovini zrasli in se trgovine učili. Naše društvo je bilo tudi že v avstrijskih časih za sposobnostni dokaz, čeprav je tedaj še vladal strogo liberalni nazor, da je svobodno izbiranje poklicev najboljša za trgovino in trgovca. Znano je, da se to načelo ni obneslo, marveč da je zmagovito napredovala zahteva, da treba trgovino čuvati z uvedbo sposobnostnega dokaza.

V zvezi s tem naj mi bo dovoljeno navedati, da se je v našem društvu vedno skrbno gojila misel, da je treba skrbeti za našega trgovca in trgovskega nastavljenca tudi v časih, ko pridejo skrbi in nadloge ter da je treba času primerno urediti vprašanje starostne preskrbe ter ustanovljati dobrotno naprave za primer bolezni in onemoglosti.

Resnica je, da se je naš nekdanj obsežni in prostrani delokrog zelo skrčil. To pa nas ne ovira, da nadaljujemo s tradicijami svojih vodnikov ter da zlasti posvečamo kulturnim stvarim v našem društvu vso svojo pozornost. Rad bi danes naglasil, da smatramo za svojo posebno nalogo in za svojo prvovrstno dolžnost izdajanje svojega glasila »Trgovski Tovariš«, ki je lepa revija, ter »Trgovskega koledarja«, ki je nepogrešen priročni kašipot za trgovca in trgovskega sodelavca. Trajno skrb in posebno pozornost posveča naše društvo izobraževalnim tečajem in za te stvari izdaja za svoje današnje prilike dosti denarja. Smo pa mnenja, da moramo z delom na tem polju strumno nadaljevati, ker je položena v te lehe dobra setev, ki ne more ostati brez

hvaležne žetve. Ker vidimo, da mnogo ljudi spričo nezadostnih denarnih sredstev ne more zmagati izdatkov za tečaje, smo že lansko leto pričeli prirejati brezplačne tečaje in smo imeli prav zadovoljive uspehe z brezplačnim tečajem za stenografijo. Mislim, da je prav, da se na tem mestu spomnim svojega tovariša gospoda Josipa Kavčiča, ki že enajsto leto požrtvovalno in nesebično urejuje naše glasilo spretno in strokovnjaško. Prisrčno hvalo naj izrečem tudi našemu gospodu Francetu Zeleniku, ki je naš preizkušen prijatelj in ima res odlične zasluge za izobraževalno delo v okviru našega društva. Spreten urednik »Trgovskega koledarja« je tudi priljubljen učitelj v naših tečajih za knjigovodstvo, korespondenco, nemško in slovensko stenografijo.

Slika našega gospodarstva

Današnji časi niso všečni. Težko je priti v kako okolje, kjer ni trpkih besedi. Tudi na račun našega trgovca kot poklicnega posrednika med proizvodnjo in potrošnjo je čuti mnogo nepravilnih besedi. V času stiske in zmeha se poizkuša od različnih zdravnikov, izprašanih in neizprašanih, zdraviti gospodarske bolezni. Malo teh poizkusov se je obneslo, skoro dosledno vsi poizkusi so pa slabo končali, če so izločili trgovsko delo. Celu v državah, kjer je mnogo trdne volje in navduševanja za tako zvano stanovsko ureditev države, je predlansko leto od glavnega vodnika padla beseda, da je uspešno gospodarstvo nemogoče brez nepogrešnega dela poklicnega trgovca. Prepričani smo, da bo tudi pri nas prišlo pravočasno spoznanje, da dela poklicnega, izvežbanega in solidnega trgovca ni mogoče pogrešati v modernem gospodarskem življenju. Prepričani smo, da trgovska iznajdljivost tudi v težkih časih najde pot iz zadržanih sotesk.

Gospodarsko blagostanje in z njim v zvezi živahen kulturni razvoj sta nastajala v času velikega in neoviranega prometa ter razgibane izmenjave blaga in dela. Blago je šlo za visoko ceno in delo za delovnimi prilikami in boljšim zaslužkom. Doživeli smo svobodo blagovnega prometa, svobodo denarnega prometa, svobodo gibanja človeka in njegovih sposobnosti. Zadnja leta pa se je svet kakor obrnil in se vsepovsod delajo ovire in ograde svobodi človeka, blaga in denarja. Blagovne prepovedi, določanje dopustne množine blaga za uvoz v tujino, barantanje in mešetarenje med izvozom in uvozom potom dogovorov in kompenzacije, vse to doživljamo danes. V časih gredo največje premembe tiho in bežno mimo nas, čisto mimo strokovnjakov neopaženo. Vse to se dela celo v velikih državah, ki so bile doslej poznane kot zastopnice svobode blaga, denarja in selitve. Preizkušeni nauki se mečejo med staro šaro in strumno korakamo v očkavške razmere, ki so bile pri nas in drugod še pred komaj 40 leti, pa pri tem pozabljamo, da je v tistih očkavskih časih bilo gospodarsko, politično, kulturno in socialno vse drugače pri nas in drugod. Slabi prijatelji naroda in ljudstva na vso sapo kriče, da še nikdar ni bilo tako slabo na svetu. Ustvarja se, človek ne ve zakaj, v vsakem pogledu nerazpoloženje in tožiti sliši tudi ljudi, ki jim to gre v račun radi njih dobre konjunktore.

Težko je govoriti danes resnico, kateri se dela čisto iz političnega nerazpoloženja grdo krivico, ali je dejstvo, da so pota, ki jih neizprašani gospodarski vedeži nasvetujejo, za trezno tehtajočega človeka komaj pripravna, da nam pokažejo pot v boljše čase in prilike. Slepe oči za napake in razvade in na drugi strani pretirani obeti in obljube vsesplošnega paradiža niso na mestu, osobito ne v krajih, v katerih je bilo

Danes, v soboto

ob ¼ 9. zvečer v veliki dvorani Trgovskega doma

občni zbor Združenja trgovcev
v Ljubljani

treba vedno mnogo delati, mnogo varčevati in biti zelo skromen pa je pri vsem tem bilo za mogočne dele naroda premalo prostora in zasluga. V naglici se pri nas rado pozablja, kako smo živeli, od česa živimo in moremo živeti in se le prečesto prezre, da je tudi v kmetijskem pogledu naša ožja domovina premalo oblagodarjena, da bi mogla prehraniti s svojo kmetijsko produkcijo svoje prebivalce. Naši pridi in naše cene so drugi kakor v poljedelsko obilnih krajih naše domovine.

Preko dejstva, da trajno ne moremo doseči in držati visoke cene tistim predmetom in pridelkom, ki so na razpolago v preveliki množini, ni mogoče priti. V tem pogledu se zastoj trudijo najboljše glave in najboljše volje ne pride do kraja problemu. Svet se je preobrazil, žita vseh vrst, razen morda koruze, je danes že preveč v krajih, ki so ga prej kupovali in treba bo tudi v naši državi predrugačiti kmetijsko produkcijo. Premalo so zadele v živo besede, ki jih je zapisal naš zastopnik na lanski žitni konferenci v Londonu, ko se je vrnil iz konference, kjer je imel priliko doživeti sredi poklicnih zastopnikov pravo razodetje o preogromnih množinah kmetij. pridelkov.

Zdi se nam, da je tudi zelo pogrešno stališče tistih, ki lahkomišljeno pišejo proti industriji, obrtnosti in trgovini v naših krajih. Pozabljajo menda iz nepoučenosti vprašati se, kam bodo s številnim našim industrialnim delavstvom, ako preneha dim v mnogoštevilnih naših industrijskih dimnikih. Samo za ceno enodnevnega uspeha in beganja ljudi in njih duš vendar ne kaže žagati in sekati temeljnih osnov našega gospodarskega ustroja v Sloveniji. Mesto praznih besedi ne bi škodilo zanimati se med trgovci in obrtniki, koliko škode so utrpeli z vsem svojim okoljem tudi oni, ko je prenehalo prejšnje živahno delo v premogovnikih in z njimi v zvezi stoječih obratih. Dober poznavalec gospodarskih razmer doma in v tujini je danes, ko je vseh vrst industrijskega in poljedelskega blaga odveč in poceni na ponudbo in ko tudi naši najbližji industrialni sosedje vsako leto še izpopolnjujejo svojo kmetijsko produkcijo, dejal, da bi tudi 100 vagonov žita ne mogli prodati več v tujino, če bi tudi ustavili vse svoje tovarniške obrate. Nepremišljeno se pri nas rado govori celo v krogih delavskih zastopnikov in njih časopisu o odpravi carinske obrambe in se pri tem pozablja na najbližje gospodarske koristi in potrebe Slovenije, ki je v kmečki produkciji premajhna in preslaba pa izgublja sedaj še tudi pri naših najboljših zaveznikih in prijateljih trg za prevažno blago, to je les, ki je odločilne važnosti za našega kmetijca, obrtnika, industrialca in trgovca.

S krilaticami se more razburjati svet in izzivati aplavz na shodih, toda ne more se preko neusmiljenih dejstev in gospodarskih izkušenj in zakonov. Lepo je prihajati z vedno novimi zahtevami, hvaležno je prirežati od časa do časa javne licitacije na shodih in v časopisih za uvedbo vseh mogočih res koristnih naprav, pa se pri tem nikdar ne vprašati, ali ni boljše sovražnik dobrega, ali smo po svojem gospodarskem položaju sposobni za vse nove lepe in koristne naprave, ki jih še nimamo in so poželjne, ako med tem škripljejo osnove obstoječih naprav. Ne pozabimo, da en rod, ki je celo v krizi, ne more zmogli vsega; naš pregovor pravi, da se počasi pride daleč.

Po odobravanju, ki je sledilo poročilu predsedstva, je podal

tajnik Anton Agnola

naslednje tajniško poročilo, iz katerega posnemamo:

Uvodnik »Trgovskega lista« vam je prinesel že prijazno vabilo za današnji večer. Niso bili to samo tiskani stavki, ki naj opozorijo člane naše družbe, da prirejamo vsakoletni obračun, lepe besede so, prepletene z onim krepkim izrazom, iz katerega odseva živ plamen dobre volje in sveta beseda medsebojnega prijateljstva, čut do skupnega dela in ustvarjanja, zavestnost pomoči bližnjemu. Vse te dolžnosti, katere rodi čuteče človeško srce, ki jih veleva naš razum, povezale so se v mogočen obroč ter nas zajele v mrežo nerazdvojenosti skupnosti. Kar je lepega in dobrega v nas, pokazali smo si drug drugemu in na ta način smo postali to, kar nas danes združuje. Katera beseda zveni lepše kot družba! Življenje je v njej, delo in skrb, obramba in zatočišče. Majhni smo še proti vsej ogromni človeški družbi, vendar dejstvo, da smo se zbrali enakih misli, z enakimi stremljenji, pa nas razlikuje od one velike, v posamezna bitja razdeljene človeške tvorbe. V skupnosti nam je dana moč.

Obširna in neprecenljive vrednosti so dela, katera je rodilo naše društveno življenje od vsega početka pa do danes. Pod težo politične trdote spada naše rojstvo, tudi pot v mladih letih ni bila ravno posuta s cvetjem. In ko stojimo danes v obljemu nevšečnih in težkih gospodarskih prilik, ko od vseh strani prihaja le nevolja in razkroj, spomnimo se tedaj zopet početka našega društva. Tolažbo in uteho smo našli v najhujši boleti, ko ni smela na dan naša domača beseda, nasveti in pobude so vzrasle v poznejši dobi gospodarske preorientacije, pa zato ni manj nismo sposobni in pripravljeni danes, ko je skupnost in harmonično delo potrebno bolj kot kdaj prej.

Predno preidemo k podrobnemu poročanju, spomniti se moram vseh onih članov, ki so nas od zadnjega običnega zbora zapustili, pa vas naprošam, da se v znak sožalja dvignete. Preminuli so v letu 1934:

20. julija: Egidij Šetina, ravnatelj tovarne pletenin v Jaršah.

5. septembra: Ignac Vok, veletržec v Ljubljani.

19. septembra: Jurij Verovšek, veletržec v Ljubljani.

22. septembra: Ivan Polak, trgovec v Ljubljani.

23. novembra: Fran Kavčič, gostilničar v Ljubljani.

14. decembra: Ivan Krivic, trgovec v Ljubljani.

V letu 1935.:

1. februarja: Franc Stupica, veletržec v Ljubljani.

11. marca: Leopold Jak, vodja prodajalne mestne elektrarne v Ljubljani.

17. aprila: ga. Amalija Magdič-Milivojevič, trgovka v Ljubljani.

4. junija: Franc Oset, veletržec v Št. Petru v Savinski dolini.

Slava njih spominu!

Kardinalen pomen, že od vsega začetka, tvori naša posredovalnica za delo. Društvena borza dela je to, ki izbira na eni strani ponudbe nameščencev in na drugi strani pa zopet prosta mesta za zaposlitev. Prijetna je pa ugotovitev, da se v tej naši posredovalnici oglašajo inteligentnejši naraščaj. Nato se je tajnik spominjal brezposelnih, za katere je ustanovljen podporni sklad. V ta fond se stekajo razna darila. Duša tega sklada je sam predsednik dr. Fran Windischer. Hvaležni smo njemu pa vsem onim, ki so pokazali srce za brezposelne.

V podpornem pregledu ima naše društvo na vidiku velikodušno volilo po blagopokojnem veletržcu gosp. Robertu Kollmannu, s tem, da deli polovico z društvom slepih. Potrebni je bilo več intervencij, ki so privedle do tega, da je sedaj naše društvo poklicano sodelovati v upravi Roberta Kollmann-ove ustanove. Ta uprava sestoji iz mestnega načelnika ljubljanskega (župana), po enega člana pa delegirajo občinska uprava ljubljanska, odbor Podpornega društva slepih v Ljubljani in naše društvo.

Prejeli smo tudi že ustanovno listino in bili pozvani, da delegiramo enega člana v upravo Roberta Kollmannove ustanove. Za svojega delegata smo na poziv magistrata imenovali društvenega podpredsednika Albina Smrkolj-a. Vsa stvar je torej v teku in upati je, da se v doglednem času dovoljno uredi.

Naša skrb za izobrazbo in izpopolnitev v trgovskih vedah in jezikih našega trgovskega naraščaja se izraža v prirejanju poučnih tečajev. V oktobru lanskega leta smo otvorili nižji in višji tečaj za nemščino, nižji in višji tečaj za laščino. Ugotovili smo, da je v obiskovalcih teh tečajev dovolj resnosti, ker je število udeležencev od vpisa do konca ostalo skoraj neizpremenjeno. Z nadvse ljubeznivim prizadevanjem je vodil tečaj za stenografijo brezplačno naš dragi prijatelj Zelenik, za kar mu bo vedno hvaležno vseh 24 obiskovalcev, kakor tudi mi vsi, ki visoko cenimo njegovo pionirsko delo na polju trgovske izobrazbe.

Znana je sedaj že naša publicistika. »Trgovski tovariš« je to, ki prihaja med vas, pod vzornim uredništvom gosp. Josipa J. Kavčič-a. Svojo skrbno zbrano vsebino, izpod peresa naših odličnih gospodarstvenikov in drugih priznanih kulturnih piscev, ustvarja živo vez med članstvom. Izlaja sicer v skromni obliki, vendar doseže naklado 1000, ter ga člani prejema jo brezplačno. Zasluga, da si je ta prikupljiva publikacija z rednim izhajanjem pridobila tako velik krog prijateljev, gre gotovo spodu uredniku, ter naj mu na tem mestu sporočim tudi našo zahvalo.

Dobro upeljan je že tudi naš »Trgovski koledar«. Izdan v priročni obliki, s skrbno pripravljenimi in izbranimi vsebinami, je našel pot in uporabo vseh povsod. Uredništvo je v rokah našega prijatelja gosp. Zelenik-a, ki se velikega truda, ki je s tem zvezan, nikdar ne plaši. Izdaja doseže 2000 iztisov. Prosimo pa vse, da ta koledarček vsak, kdor ga sprejme, tudi plača.

Razmere, katere je privedel današnji težki gospodarski položaj, so nam velevale, da opuščamo že nekaj let našo sicer tradicionalno prireditel »Trgovski ples«. Čeprav je bil prebitek teh prireditev namenjen le za podporne vrste in tiskovni sklad in bi bili ravno v današnjih dneh takih podpor še bolj potrebni, smo se zato odločili le za nabiralno akcijo našega podpornega fonda. Troje imen je tu, katere pišemo v zlato knjigo našega društva, in sicer: gospe Jelka dr. Bretlova in Ivanka Leskovecova in gospoda Frana Kovača, kateri so z neumorno ljubeznivostjo in požrtvovalnim trudom zopet s svojim osebnim sodelovanjem pripomogli do tako lepega uspeha.

Zvest čuvar naše blagajne je gosp. Josip Krek, katerega nikdar ne straši ogromno delo, ter mu bodi izrečena na tem mestu prisrčna zahvala.

K koncu naj omenim še stanje članstva: 1 častni predsednik, 14 častnih članov, 33 ustanovnih članov, 13 podpornih članov, 221 rednih članov, 172 rednih članov trgovcev, 56 podpornih članov trgovcev, skupno torej 495 članov.

Vzorno sestavljeno in pregledno blagajniško poročilo je nato podal

blagajnik Josip Krek

Iz njegovega poročila posnemamo le nekaj najvažnejših števil:

Blagajna je imela 92.577 Din prejemkov ter 94.068 izdatkov, torej 1.490 Din primankljaja.

Članarina je bila 34.419 Din, podpor je dobilo društvo skupno 8.150 Din, in sicer 5000 Din, od Zveze trg. Združenj, 3000 Din od Zbornice in 150 Din od Združenja trgovcev v Radovljici.

Nabiralna pola ge. dr. Bretlove in Leskovecove je dala 1.850, Franca Kovača pa 900 Din.

Med izdatki so najvišji izdatki za »Trgovski tovariš«. Za učne tečaje je bilo plačano 7.383 Din. Od inventarja in knjižnice se je odpisalo 4.228 Din.

Lastno premoženje društva 33.474 Din.

Ko je izjavil v imenu nadzornega odbora g. Zelenko, da so vse knjige v vzornem redu, da zasluži blagajnik g. Josip Krek vso pohvalo ter je bil soglasno sprejet absolutni upravi, so sledile volitve, ki so dale ta rezultat: Za predsednika je bil izvoljen dr. Fran Windischer, za I. podpredsednika: Albin Smrkolj, veletržec (urednik lista); Ciril Korošec, trgovski poslovodja; Fran Kovač, trgovec; Janko Krek, trgovec; Vilko Lampe, korespondent; Ivanka Leskovic, trgovka; Dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino in industrijo; Slavko Mirtič, trgovski zastopnik; Ignac Novak, trgovec; Ivan Orel, trgovski sodnik; Dr. Ivan Pless, tajnik Zbornice; Drago Rak, trgovski sodnik; Ivo Samec, trgovec; Karol Seljak, trgovski zastopnik; Viktor Sober, trgovec; Anton Verbič, trgovec; Ivan Widmayer, trgovski namestnik; vsi v Ljubljani.

V odbor pa: Anton Agnola, Zvonimir, Lukič, Josip Krek, knjigovodja in Valter Laurenčič, Avgust Jurjovec, trgovec.

V odbor pa: Slavka Bojanc, trgovska sodnica; Jelka dr. Bretlova, trgovka; Fran Dolničar, knjigovodja; Pavel Fabiani, trgovec; Roman Golob, trgovec; Ivan Jeras, trgovski ravnatelj; Josip J. Kavčič, veletržec (urednik lista); Ciril Korošec, trgovski poslovodja; Fran Kovač, trgovec; Janko Krek, trgovec; Vilko Lampe, korespondent; Ivanka Leskovic, trgovka; Dr. Rudolf Marn, načelnik oddelka za trgovino in industrijo; Slavko Mirtič, trgovski zastopnik; Ignac Novak, trgovec; Ivan Orel, trgovski sodnik; Dr. Ivan Pless, tajnik Zbornice; Drago Rak, trgovski sodnik; Ivo Samec, trgovec; Karol Seljak, trgovski zastopnik; Viktor Sober, trgovec; Anton Verbič, trgovec; Ivan Widmayer, trgovski namestnik; vsi v Ljubljani.

Za predsednika društvenega razsodišča: dr. Ferdinand Majaron, odvetnik.

Za pregledovalce računov: Josip Urbančič in Fran Zelenik, višji drž. urad. v. p.

Kuratorji podpornega zaklada pa: Ignacij Novak, načelnik; Avgust Jurjovec in Zvonimir Lukič.

Občni zbor je nato zaključil podpredsednik Smrkolj z zahvalo vsem udeležencem.

Že v 24 urah

barva, plesira in ke-
mično snati obleke.
klobuke itd. Škrobi
in svetilolika srajce, ovratnike in manšete.
Pere, suši, munga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 2
Telefon št. 22-72.

Politične vesti

Verifikacijska debata v skupščini je končana in vsi mandati poslancev, ki so predložili svoja pooblastila, so bili verifikirani. Po govoru ministra Kojića je vladalo največje zanimanje za govor poslanca Mahnika, ki je sicer bil izvoljen na listi predsednika vlade Jevtića, a je nastopil v obrambo nadškofa Bauerja.

Po izvolitvi za predsednika skupščine je prosvetni minister Čirić odstopil, nakar je izvedel predsednik vlade manjšo rekonstrukcijo svoje vlade ter prevzel prosvetno ministrstvo dr. Marušić, ministrstvo za socialno politiko pa minister brez portfelja dr. Hasanbegović.

Kmalu nato pa je ministrski predsednik Jevtić podal demisijo vsega kabineta, da nudi namestništvu možnost, da po volitvah nastalo politično situacijo presodi ter da izda potrebne ukrepe. Do sestave nove vlade vodi vladne posle še naprej vlada g. Jevtića.

Zaradi ostavke vlade je odloženo zasedanje Male antante, ki bi se moralo začeti dne 22. junija v Beogradu, in sicer na nedoločen čas.

Tako po demisiji vlade so bile prve konzultacije na dvoru ter je knez-namestnik Pavle sprejel najprej predsednika skupščine Čirića in nato predsednika senata dr. Tomašića. Sprejeti pa so bili v avdienci tudi predsednik Jevtić, dr. Maček in drugi.

Dr. Maček, nosilec kandidatne liste združene opozicije je odpotoval v Beograd.

Poslanec Luka Avramović, ki je bil izvoljen na Mačkovi listi in ki je že predložil skupščini svoje pooblastilo, je sporočil predsedniku vlade, da vstopa v njegov poslanski klub.

Pozno sicer spoznavajo italijanski državni, kako napačna je bila dosedaj njih zunanja politika. Tako je te dni izjavil neki italijanski državnik, da so se Italijani dali zavesti od zaveznikov, da so svojo pažnjo posvečali le Trstu, Reki in vzhodni jadranski obali, pri tem pa zanemarjali kolonialno vprašanje in ostali zato pri doedeljevanju kolonij prazni.

Za generalnega tajnika fašistične stranke bo najbrže imenovan Grandi, dosedanji italijanski veleposlanik v Londonu. Na njegovo mesto pa bo imenovan Mussolini-jev zet grof Ciani.

Abesinski cesar je anektiral sultanat Zima, ki se nahaja na italijanskem ozemlju, kakor trde italijanski listi. Mnogi listi pišejo, da je s tem nastal za Italijo casus belli.

Abesinska vlada je uvedla splošno vojaško dolžnost za vse nad 16 let stare moške. S tem bo imela Abesinija 800.000 mož vojske. Abesinska vlada utemeljuje uvedbo splošne vojaške dolžnosti z italijanskimi vojaškimi pripravami proti njeni neodvisnosti.

Podpolkovnik Arnim, ki velja kot eden Hitlerjevih zaupnikov, je dejal v nekem govoru, da je najvažnejši nemški cilj ločiti Anglijo od Francije. Francosko-ruskemu paktu je treba postaviti nasproti angleško-nemški pakt. Nekateri nemški listi pišejo, da je sklenitev angleško-nemškega pomorskega sporazuma dokaz, da se je v Nemčiji zopet začela Bismarčkova protifrancoska politika.

Nemško-angleško pomorsko pogodbo, ki dovoljuje Nemčiji 35% toliko tonaže, kolikor znaša angleška, je londonska vlada objavila v obliki bele knjige.

Nova češkoslovaška vlada se je predstavila parlamentu z daljšo deklaracijo, ki v svojem prvem delu poudarja, da bo ostala vlada še naprej zvesta demokratičnim načelom, da pa pričakuje, da bo tudi opozicija storila svojo dolžnost do demokracije. Interese države bo vlada vedno ostro branila.

Glede zunanje politike je napovedal predsednik češkoslovaške vlade, da ostanejo sedanji odnosi z Malo antanto, Balkansko zvezo in Francijo ohranjeni, da se bodo skušali zboljšati odnosi s Poljsko in Nemčijo, ter da se je začela nova doba sodelovanja z Rusijo. Z Vatikanom bo v kratkem podpisan modus vivendi.

Grška vlada je sklenila, da bo amnestirala večino obojencev zaradi zadnje venizelistične revolucije. Amnestiranim bo vrnila tudi zaplenjeno premoženje.

V vseh sirijskih mestih so bile velike protifrancoske demonstracije, tekom katerih sta bila tudi dva Francozom prijazna politika ubita. Šele po nastopu vojaštva je bil vpstavljen mir.

Denarstvo

Stanje Narodne banke

Po izkazu z dne 15. junija se je stanje banke izpremenilo v predzadnjem tednu naslednje (vse v milijonih dinarjev).

Skupna podloga se je znižala za 102 na 1.347,7 s tem, da je zlato v blagajni naraslo za en milijon, dočim so devize padle za 11,2 na 7,2. — Devize zunaj podloge so tudi padle za 6,9. Narasle je obkovanega denarja za 12,79 na 280. Eskontna posojila so ostala neizpremenjena na 1.510; neznatno so narasla zastavna posojila na 263,7, predjemi državi, vrednosti ostalih fondov in nepremičnine. Razna aktivna so padla za približno en milijon na 374,8.

Bankovci v obtoku so padli za 54,88 na 4.381,86, dvignile pa so se razne obveznosti na pokaz za 57,1 na 1.300,5 in razna pasiva za 16,3 na 296,8; obveze z rokom so padle za 23,7 na 274,25.

Skupno kritje se je znižalo od 30,72 na 30,47%, samo zlato pa se je dvignilo od 28,04 na 28,05%.

Vrednotni trg

Pretekli teden se je tečaj 2% vojne škode nadalje znižal pod 370, kar je bilo razumljivo kot vpliv zunanjih dogodkov na naše borze. Kljub temu pa je, kakor poročajo beograjsko »Narodno blagostanje«, zavlada med našimi borzijanci precejšnja vznemirjenost, ki je pokazala njihovo nesolidnost. V bistvu in večina so to rantieri ter računajo samo na dvig tečajev. Po veliki hosi v januarju je bil padec tečajev v zadnjem tednu povod za pravcato paniko, dočim niso padli še nič učinkovali na širše občinstvo. Utegne pa ta napaka borzijancev s časom slabo vplivati tudi na ostale lastnike vrednostnih papirjev. Vsekakor je bila hosa v začetku leta samo začasen pojav.

Na deviznem tržišču v državi ni bilo velikih izprememb. Za švicarski frank se je namesito predpisane sprejel v kliringu s Švico srednji tečaj na naši zagrebški borzi. Okrepil se je London, Dunaj je neznatno popustil, Madrid ni beležil povpraševanja, dočim je bil Solum brez ponudb.

Komisariji zaščitnih bank ostanejo na svojih mestih brez novega imenovanja kljub temu, da je bil zavodom medtem dovoljen odlog plačil v smislu uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov.

»Prager Presse« poroča, da je verjetno, da bo naša Narodna banka zopet znižala obrestno mero, in sicer od 5 na 4%.

Tečaj lire je začel zopet nazadovati ter je padel že 8% pod zlato pariteto.

Devizni zaklad Avstrijske narodne banke se je po njenem zadnjem izkazu z dne 7. junija povečal za 112 na 72,8 milijona šilinga. Zlati zaklad banke znaša 242,2 milijona šilingov.

Zadnji izkaz Švicarske narodne banke izkazuje po daljšem času zopet dotok zlata ter se je odziv zlata najbrže nehal. Skupno se je zlata in devizna podloga banke povečala za po 200.000 šv. frankov.

Občni zbor Trboveljske premogopne družbe

Dne 19. junija t. l. se je vršil občni zbor Trboveljske premogopne družbe pod predsedstvom gospoda André Luquet-a, častnega guvernerja Francoske banke.

Občni zbor je sklenil izplačilo 5% statutarnega obrestovanja glavnice, t. j. 10 dinarjev na delnico. Za to izplačilo potreben znesek se bo pokrila iz bilančnih prenosov poslovnih let 1932. in 1933., dobička poslovnega leta 1934. ter dotacije iz rezervnega fonda. Dividenda bo izplačljiva počenši 20. junija 1935 proti predložitvi kupona št. 22, dočim sta kupona št. 20 in 21 za leti 1932. in 1933., za kateri se ne izplačuje nikakoli dividenda, brez vrednosti in ju morejo imetniki uničiti.

Opozorilo pred nekaterimi nabiralci inseratov

V Beogradu se pripravlja nova izdaja telefonskega imenika za vso državo. Izdaja je poverjena R. Stojiloviću, tajniku odvetniške zbornice v Beogradu. Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je obveščen, da se nabirajo v Dravski banovini inserati in predplačila za predmetno izdajo v imenu Zavoda, češ da gre za izdajo Zavoda. Ker nima Zavod z izdajo tega telefonskega imenika nobene zveze, opozarjamo interese, da morebitnim nabiralcem inseratov za gornji telefonski imenik, ki bi se zglasili v imenu Zavoda, ne nasedajo.

TEDEEN LJUBLJANSKI BORZI

Posredna poročila tiskovnega lista

Devizno tržišče

Tendenca mlačna;

promet Din 3.223.144,64.

Tudi v tem tednu je bila devizna kupčija razmeroma še dokaj živahna. Napram prejšnjemu tednu pa je nazadoval skupni devizni promet za nad Din 665.000.—.

V poedinah devizah je bil tekom tega tedna dosežen naslednji skupni promet (vse v tisočih Din, v oklepaju minuli teden):

Amsterdam (184) 32, Berlin (2) 3, Din. deviza (120) 475 avstr. priv. kliring, Dunaj (842) 1.096 priv. kliring, Curih (32) 207, London (1220) 771 inkl. priv. kliring, Newyork (1189) 466, Praga (93) 3, Pariz (65) 94, Solum (13) 28 boni, Trst (111) 44, Varšava (17) 4.

Iz gornje razpredelnice je razvidno, da je najboljše nazadoval promet v devizi Newyork (za 723.000 Din) in London (za 449.000 Din), dalje v Amsterdamu (— 152 tisoč Din) ter Trstu (— 67.000 Din). Porastli pa so zaključki v Din. devizi za 355 tisoč Din, Dunaju za 254.000 Din in v Curihu za 175.000 Din. Največji dnevni devizni promet je bil dosežen na torkovem borznem sestanku v višini skoro 1.800.000 Din.

7% mednarodno stabilizacijsko posojilo Din 80— do Din 82— dne 17. in 21. junija; 8% Blairovo posojilo 76—77 Din dne 17. junija, 75—76 Din dne 21. junija;

7% Blairovo posojilo Din 65'50—66'50 dne 17. junija, Din 65— do Din 65— dne 21. junija;

7% Seligmanovo posojilo 73—74 Din dne 17. junija, 72—75 Din dne 21. junija;

4% agrarne obveznice 46—48 Din dne 17. junija, 45—47 Din dne 21. junija;

6% begluške obveznice 62—63 Din dne 17. in 21. junija;

25% vojna škoda 356—358 Din 17. junija, 355—357 Din dne 21. junija.

V razdobju tega tedna je nazadoval tečaj investicijskega posojila, 8% Blaira, Seligmana, agrarnih obveznic in vojne škode za en poen v povpraševanju in ponudbi, 7% Blaira za pol točke, medtem ko so ostali papirji beležili popolnoma brez izprememb.

Italija uvede novo uvozno takso

Iz Rima poročajo, da se je italijanska vlada odločila uvesti novo, 3% vrednostno takso na vsa uvozna dovolila za blago kakršnegakoli izvora.

Trgovci!

Podpirajte domačo industrijo. zato naročite le „Snežinka“ milni prašek, ki je zajamčeno neškodljiv ter vsebuje nad 60% mila

IZDELUJE:

Dolničar & Richter
Ljubljana

Na posameznih borznih sestankih pa je bil zaključen naslednji devizni promet:

17. junija	Din 688.275'37	Dunaj—Din
18. junija	Din 1.797.100'88	London—Newyork
19. junija	Din 613.156'10	Din—Dunaj
21. junija	Din 124.612'29	Dunaj

Narodna banka je dajala na borznih sestankih tekočega tedna devizno blago v višini dosedanjih dnevnih kontingentov. Intervencijski zaključki so znašali v Curihu 50.000 Din, v Amsterdamu 25.000 Din in prav toliko v Parizu.

Izmed privatnih kliringov je beležil ves tekoči teden edinole avstrijski šiling, in sicer v ponedeljek na bazi Din 8'80 do Din 8'90, istotako v torek, v sredo na bazi Din 8'77 — Din 8'87, včeraj pa Din 8'70 — Din 8'80.

Devizna tečajnica tekočega tedna očituje močnejše nazadovanje deviznih tečajev Berlina (— 4'03 točke), Bruslja (— 2'14 točke), Newyorka (— 10'72 točke), Londona (— 0'94 točke), dočim je Pariz le malenkostno oslabil (— 0'03 točke). Nasprotno pa je Praga včeraj beležila ob ponedeljkovih tečajih in tudi Curih je bil na vseh borznih dnevih tega tedna trgovan na dosedanjih bazi Din 1424'22 — Din 1431'29. Edino Amsterdam je uvrstil svoj denarni in blagovni tečaj za 3'57 poena.

Devize	Dne 17. junija		Dne 21. junija	
	Povpr. Din	Ponudba Din	Povpr. Din	Ponudba Din
Amsterdam	2956'73	2971'33	2960'30	2974'90
Berlin	1756'08	1769'95	1752'05	1765'93
Bruselj	738'47	743'53	736'33	741'39
Curih	1424'22	1431'29	1424'22	1431'29
London	215'13	217'19	214'19	216'25
Newyork	4329'66	4365'98	4318'94	4355'26
Pariz	287'89	289'33	287'86	289'30
Praga	182'04	183'15	182'04	183'15
Trst	358'96	362'04	359'14	362'22

Efektno tržišče

Tendenca še precej stalna.

Po daljšem presledku je bil na včerajšnjem borznem sestanku zaključen 7% Blair, in sicer na bazi Din 65'—, Industrijski in bančni papirji še vedno niso beležili, dočim so tečaji državnih papirjev od ponedeljka na petek tekočega tedna sicer nekoliko oslabili, vendarle pa so v splošnem notirali z neznatnimi tečajnimi oscilacijami.

Notice državnih vrednostnih papirjev so bile:

7% investicijsko posojilo Din 81— do Din 82— dne 17. junija, Din 80— do Din 81— dne 21. junija;

Trgovine v dneh Evharističnega kongresa

V smislu sporazuma s pripravljalnim odborom Evharističnega kongresa in Pomoniški zborom Združenja trgovcev sporoča uprava Združenih trgovcev v Ljubljani, da bodo trgovine v petek in soboto dne 28. in 29. t. m. ves dan odprte.

Ker pa bodo v soboto dne 29. t. m. na praznik Sv. Petra in Pavla v času od 10 do 12. ure dopoldne številna stanovska zborovanja, ki jih priredi odbor Evharističnega kongresa tako za trgovce kot trg. nameščence in vajence, naj se trgovine v soboto brez izjeme v času od 10 do 12. ure dopoldne zapro, da se na ta način trgovcem, nameščencem in vajencem omogoči udeležba na teh zborovanjih.

Za trgovce je zborovanje v veliki dvorani Trgovskega doma. V nedeljo na dan glavnih verskih prireditev pa morajo biti trgovine brezpogojno zaprte.

Istčasno poziva uprava vse gg. trgovce, da uredijo svoje izložbe po navodilih odbora Evharističnega kongresa, in sicer tako, da namestijo v izložbe kongresni lepak ali plaketo ter da okrase svoja izložbena okna primerno slavnostnemu značaju in verskemu pomenu kongresa.

Vsa pojasnila glede izložb se dobe pri odboru Evharističnega kongresa telefon št. 2521 in 2522 ali pa osebno v palači Vzajemne zavarovalnice.

Uprava združenja trgovcev v Ljubljani.

Udeležba naše države na mednarodnih sejmih

Naša država se oficialno udeleži jesenskih sejmskih prireditev v Pragi, Bariju in Solunu, torej na tržiščih, ki so za naš izvoz velike važnosti. Udeležba naše države na teh prireditvah je združena z velikimi stroški. Ako se ne prijavi zadostno število razstavljalcev pravočasno, bi se morala udeležba odpovedati. S tem, da se udeležba naša država omenjenih velikih mednarodnih prireditev s skupnim paviljonom, omogoča razstavljalcem udeležbo z minimalnimi stroški. Rok za prijavo razstavljalcev traja do najkasneje 15. julija t. l. Prijave je poslati na Trgovinski muzej, Beograd, Miloša Velikog 29. Opozarjamo interese, ki se zanimajo za inozemske trge, da te ugodne prilike za propagando svojih izdelkov ne zamude.

Naš pravi domači izdelek

Doma in po svetu

† Jože Petrič. Zadet od kapi je po 14 dnevnem trpljenju umrl v Ljubljani Jože Petrič, eden najodličnejših slovenskih časnikovarjev. Sodeloval je pri celi vrsti slovenskih listov, bil pa tudi sodelnik zagrebških listov ter svoje dni tudi pri dunajskih. Njegovo pero je bilo ostro, kar so dokazale številne njegove uspešne polemike. Bil je vseskozi borbeni novinar, ki pa v zadnjih letih ni imel prave prilike, da to svojo najodličnejšo lastnost tudi uveljavi. V svojem življenju je doživel mnogo izkušenj, še več pa razočaranj. Bodi odličnemu in zaslužnemu slovenskemu časnikarju ohranjen slaven spomin!

Za pomočnika ministra za gradbe je bil imenovan inž. Gavrilo Parunović.

Umrli je dr. Dobrovoje Popović, nar. poslanec in bivši minister. Napisal je celo vrsto dobrih poljudno znanstvenih zdravstvenih knjig za narod.

Ban dr. Puc je razpustil organizacijo »Boj«, ker je prekoračila svoj po pravih določeni delokrog s tem, da se je vmešavala tudi v politična vprašanja.

Slovenska Matica je na svojem zadnjem obnem zboru sklenila, da bo od l. 1937 dalje uporabljala ves čisti donos svoje hiše za Slovensko akademijo znanosti in umetnosti.

Skupina bolgarskih železničarjev je obiskala Slovenijo, kjer so ji priredili njih jugoslovanski stanovski tovariši, pa tudi drugo občinstvo, prav prisrčen sprejem.

Opozarjamo na razstavo Srednje tehnične šole v Ljubljani, ki bo odprta še do nedelje. Razstava dokazuje lep napredek šole, obenem pa tudi nje veliki pomen za naše gospodarstvo.

Koncentracijsko taborišče za brezdelece, berače in brezdomce nameravajo ustanoviti v Dravski banovini. V ta namen bi kupili krupsko graščino pri Semiču, kjer naj bi bili zaposleni ti interniranci pri poljskih delih. Misel o ustanovitvi koncentracijskega taborišča je na vsak način pozdraviti, samo da bo tudi pravilno izpeljana, da ne dobimo le nove birokratične ustanove.

V niški kaznilnici so se uprli kaznenci. Straža je z orožjem nastopila proti kaznencem ter sta bila dva ubita, trije pa lahko ranjeni.

Italijanski listi smejo izhajati le v omejenem obsegu, tedensko samo enkrat na desetih straneh, dvakrat na šestih in ostale dni po osem strani. Odlok vlade se utelejuje s prevelikimi izdatki za celulozo, ki je Italija uvozi letno za 150 milijonov lir.

V Parizu in Lilleu so poljski delavci napadli poslaništvo, odnosno konzulat svoje države in zahtevali listke za prosto vožnjo v domovino, kamor jih je Francija izgnala kot nepotrebne, čeprav so jih nekoč z vladno pomočjo spravili v Francijo. V Lilleu so razbili vrata in pri vdoru ranili enega orožnika.

Načelnik inženjerskega oddelka v italijanskem vojnem ministrstvu general Dall'Ora ter več drugih višjih častnikov so bili aretirani, ker so odsvetovali v svojih poročilih vojaški pohod v Abesinijo.

Avstrijska vlada je prepovedala za dobo enega leta razširjanje po Avstriji mariborskega lista »Volksstimme«.

Skupina francoskih bombnih letal je priletela dne 18. junija na Anglijo. Nad obalo so jih sprejeli kot svoje goste angleški letalci.

Verlič Josip, Ljubljana

lastnik trdke.

**Ant. Krisper
Coloniale**

Tyrševa c. 31

**Ustanovljeno
leta 1834**

Telefon št. 22-63

Brojavi:

Krispercoloniale

**Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe ~
Veleprazarna kave ~ Mlini za dišave**
**Zaloga špirita, raznega žganja in konjaka ter vseh vrst mineralne vode
Točna postrežba!**

Ceniki na razpolago!

Mlinsko-tehnične potrebščine

**MLINSKA SITA, SVILENA IN VOLNENA
la GONILNA JERMENA**
BRCAR & Co, LJUBLJANA, Kolodvorska 35
Telefon štev. 27-25

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE
TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6
**Nudi po izredno nizkih cenah: Salda-konte, štrance,
journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-
žice, risalne bloke itd.**

Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje pri Jelšah

ima 12. redno glavno skupščino v Celju, in sicer dne 25. junija 1935 v mali dvorani Celjskega doma (Hotela »Union«) v Celju ob 8. uri dopoldne.

Dnevni red:

1. Pozdrav predsednika;
2. izvolitev zapisnika in dveh overovalcev zapisnika, ki sta obenem tudi skrutinatorja;
3. poslovna poročila: tajniško, blagajniško, strokovnih odsekov, nadzorstva;
4. proračun za l. 1935. in določitev članskih prispevkov;
5. volitve: upravnega, nadzornega, častnega odbora, predsednikov strokovnih sekcij in delegatov za Zvezno glavno skupščino;
6. samostojni predlogi uprave in članstva;
7. slučajnosti.

Ob določenem času sklepa skupščina po čl. 16. pravil veljavno, če je prisotna vsaj ena tretjina članov, sicer je eno uro kasneje na istem kraju in z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ob vsakem številu navzočih članov.

Po določitvi čl. 17. pravil sme skupščina sklepati samo o predmetih, ki so postavljeni na dnevni red, ali ki so jih poedini člani vsaj tri dni pred zborovanjem pisмено prijavili upravi združenja.

Predsednik: Viktor Pilih l. r.

Dobave-licitacije

Nabava 5000 kg bencina. Direkcija pošte in tel. v Ljubljani razpisuje dobavo 5000 kg mešanega bencina z ofertalno licitacijo na dan 26. junija. Pogoji po Din 10' — v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 26. junija ponudbe o dobavi 50 blokov, 10 ogledal, 20 gumijastih obrobov, 10 gumijastih trakov, 300 škatek škroba, 20 škatek boraksa, 150 škatek plavila, 10 kg terpentina, 2 kg želatine, 3 kg krede, 5 kg alkohola, 240 prejic rdečega in belega sukanca, 15 m klobučine, 50 kg bombaževga motvoza, 500 kg mila; do 8. julija pa o dobavi električnega materiala, raznega jeklenega materiala, 100 m verig, 650 kg solvent-nafta in 600 kg stearinske kisline.

Komanda pomorskega zrakoplovstva Di-vulje sprejema do 27. junija ponudbe o dobavi signalnih svetilk; do 10. julija pa o dobavi 6 gumijastih čolnov.

Službeni list

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 19. junija objavlja: Pravilnik o potni povprečnici pri orožništvu — Popravek v zakonu o srednjih trgovinskih šolah — Objave o občinskih davščinah — v prilogi razglase banske uprave, oklice sodišč, razglase oblasti in razne objave.

Mariborski svinjski trg

Na svinjski sejem dne 14. junija 1935 je bilo pripeljanih 195 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 45 do 60, 7 do 9 tednov stari 80—90, 3 do 4 mesece stari 100—150, 5 do 7 mesecev stari 160—200, 8 do 10 mesecev stari 250—280, 1 leto stari 350—500; 1 kg žive teže 4—5, mrtve teže 7—9 Din.

Ljubljanski živinski sejem

Na sejem dne 19. junija je bilo prignanih: (v oklepajih število prodanih glav): 46 (31) volov, 44 (23) krav, 11 (8) telet, 137 (102) prašičkov za rejo in 79 (11) konj. — Sejem ni bil posebno živahen ter so cene živini ostale neizpremenjene. Notirali so: voli I. 3.50—4, II. 2.75—3.50, III. 2—2.75, krave debele 2—3.50, klobasarice 1.50—2, teleta 4.50—5.50 dinarjev (vse za kg žive teže), prašički za rejo 85—140 za komad ter konji po kakovosti 500—3.500 Din za rep.

Cene žganja

so v vsej državi čvrste, ker se je povečala potrošnja, tako da so male zaloge že skoraj izčrpane. Računa se, da je povzročila ta večji konsum žganja v primeri z manjšim konsumom vina sedanja kriza. V Beogradu velja slivovka 10 stopinj na debelo po 8'20 do 8'50 dinarja, 20 stopinj po 16'50 do 17 dinarjev kilogram, vključno s trošarino. Drobtinovec je znatno dražji, cenejši pa je žganje iz grškega grozdja. Po dosedanem stanju sliv pa se pričakuje izvrstna letina.

Radio-Ljubljana

Nedelja, dne 23. VI. 7.30: Cvetlice komične (Štrekelj Josip) — 8.00 Mandolinist. sekstet — 8.45: Poročila — 9.00 Versko predav. (p. Valerijan Učak) — 9.15: Prenos cerkv. glasbe iz Trnov. cerkve — 10.30 Koncert slovanske glasbe (Radijski orkester in plošče) — 11.25: Prenos iz Amsterdam: Prireditel nizozemske radijske zveze za inozemske izseljence po vsem svetu — 16.00: nekaj koračnic na ploščah 16.15: Ženska ura — 16.30: Majda, — Izv. slovenska radijska opereta, prirejena po Jos. Fran. Knafličevi veseli trodejaniki »Kmečki teater«. — 19.30: Nac. ura — 20.00: Čas, poročila, vreme, obvestila, spored — 20.20: O kres' se dan obes'. Sodelujejo: Radijski orkester, plošče, Fantje na vasi, harmonika—solo, prizori in recitacije. — 21.30: Čas, poročila, vreme, spored — 22.30: O kres' se dan obes' (nadaljevanje).

Ponedeljek, dne 24. VI.: 12.00: Citre pojo na ploščah — 12.45: Poročila, vreme — 13.00: Čas obvestila — 13.15: Češki pevski zbori na ploščah — 14.00: Vreme, spored borza — 18.00: Operetne pesmi na ploščah — 18.20: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 18.40: Čas, poročila, vreme, spored, obvestila — 19.00: Harmonika solo, g. Stanko — 19.30: Nac. ura — 20.00: Prenos opere iz Zagreba.

3. mednar. hranilniški kongres v Parizu

(Nadaljevanje.)

Omenil je po vrsti vse ministre, ki so podprli delo kongresa, zlasti predsednika vlade in zunanjega ministra, ministra za narodno prosveto, ministra za pošto, zlasti pa ministra za finance, ki je prevzel celo predsedstvo na oficialnem banketu, zavedajoč se pomena hranilnic za doseg proračunskega ravnovesja, kar velja ne le o državnem, temveč tudi o vsakem javnem gospodarstvu, torej zlasti o gospodarstvu province (banovin) in občin. Poudarjal je tudi, da se državne in samoupravne hranilnice ne smejo med seboj bojevati, temveč da se morajo medsebojno podpirati.

Drugi govorniki so poudarjali vlogo hranilnic kot za ohranitev miru poklicanih faktorjev, in sicer predvsem socialnega miru v notranjosti države, ker naj hranilnice kot denarni zavodi za manj premožne nudijo letem možnost cenene kredita za ustvaritev lastnega doma in lastne eksistence, obenem pa naj vzgajajo narod k varčnosti in delavnosti, da bo mogel s pomočjo svojih prihrankov vztrajati tudi v težkih časih, ki ga morda še čakajo. Hranilnice pa želijo mir tudi med narodi, kajti zavedajo se dobro, da je mir prvi pogoj za zaupanje ljudstva v gospodarstvo, v lastno valuto in v državno vlado. Zato se je ob najrazličnejših prilikah — tudi v govorih francoskega finančnega ministra — ponavljala zahteva, da morajo biti vse valute na trdni podlagi, ker sicer ne bo potrebnega zaupanja.

Markiz Capitani d'Arzagó je poudarjal zlasti socialno plat štedenja, označivši štedenje kot individualno vrtilno in socialno funkcijo, ki je najsolidnejši temelj človeškega napredka. Obračal se je tudi proti onim, sedaj že premaganim trditvam, ki so valile krivdo za krizo baš na štedenje. O tem si moramo biti na jasnem, da skrivanje

denarja doma — tezavracija — ni nikako štedenje, temveč ubija vso gospodarsko delavnost: nasprotno pa pametno štedenje poživlja obenem produkcijo in potrošnjo. Te misli je razpredel še minister Jacquier z besedami, da štedenje razdeljuje časovno produkt dela ali kapitala in torej nikakor ne povzroča, da izdatek odpade, ker sedanjí lastnik kapitala le odloži izdatek na poznejši čas. Istočasno pa ustvarja posojilo, ki ga da hranilnica iz navedenih hranilnih vlog, nove produktivne izdatke, tako da štedenje ustvarja novo bogastvo in je torej prvi pogoj dinamičnega napredka. Moralna, socialna in gospodarska vrednost štedenja pa je končno odvisna od vrednosti hranilnic, od načina, kako njihovi ravnatelji razumevajo svojo visoko nalogo in od načina, kako na tem polju razumeva svojo nalogo vlada.

Naloga vlade na polju štedenja

se da kratko označiti v teh besedah: podpiranje (encouragement) ideje varčnosti in zaštita (protection) hranilnih vlog in kontrola hranilniških organizacij. Gospod minister je končal svoj govor z upanjem, da se bo sedaj, ko je ideja varčnosti brez dvoma premagala sedanje gospodarske težkoče, delo kongresa razširilo preko meja in poživilo v nešteti domovih svetli plamen varčnosti.

Kako cenijo hranilnice na Francoskem, je pokazala hranilnica v mestu Nancy, ki je ustanovila na pravni fakulteti univerze v Nancy posebno stolico za štedenje, ki bo torej kot prva na svetu pokazala, kako važno je štedenje kot ustvarjanje narodnega kapitala za vsako državo. Tudi pariška Trgovska zbornica je spoznala to nalogo hranilnic kot izrazito nacionalne ustanove ter priredila delegatom sprejem, na katerem se je zlasti poudarjalo, da razumno štedenje nikakor ni v nasprotju s trgovino.

Kakor se je dalo pričakovati, je vzbudilo največje zanimanje vprašanje »hranilnice in krize«.

To zanimanje dokazuje dejstvo, da obsegajo referati o tej temi 407 strani, torej mnogo več ko tretjino, in da je formulacija resolucij baš ob tej temi povzročila največ skrbi.

Téma seveda ni imela samo naloge pokazati, kako so se razvijale hranilnice v času dosedanje krize, temveč je morala pokazati, kako so vplivale krize na hranilnice v teku njihove — sedaj že nad en in pol stoletne zgodovine, zlasti pa kako so se hranilnice branile in upirale same ali tudi z vzajemno pomočjo ali po potrebi tudi s pomočjo Narodnih bank in vlad.

Končna ugotovitev je izzvenela v tem smislu, da gospodarske krize splošno prav malo vplivajo na hranilnice in da so največji nasprotniki hranilnic le razne politične krize, ki vznemirjajo po nepotrebnem vlagatelje ob vsaki najmanjši izpremembi politične konstelacije. Notranja in zunanja politika vplivata precej enakoverno, razen tega pa vplivajo močno gospodarska poročila iz drugih držav, ki se sedaj po zaslugi tiska širijo mnogo hitreje tudi v inozemstvo in povzročajo nemir tudi tam. Zato pa se baje take politične krize zaupanja poležejo mnogo hitreje, ker je sedaj mnogo lažje uvesti za to potrebne ukrepe.

Najzanimivejša so poročila iz onih držav, kjer so se dogodili veliki navali vlagateljev, in sicer že v preteklem stoletju, zlasti pa po svetovni vojni, v l. 1931. in pozneje.

Da je téma »Hranilnice in krize« najvažnejša, je poudarjal sam predsednik kongresa, ko se je pričela debata o tej témi. Senator Lebert je v svojem zaključnem govoru poudarjal, da se hranilnice v onih državah, v katerih še ni državne garancije za vloge, trudijo doseči garancijo centralnih bank. Centralne banke naj bi hranilnicam, ki bi prišle v izplačilne težave, nudile možnost dobiti posojila na podlagi lastnih vrednostnih papirjev. Drugi so videli najboljšo jamstvo za ohranitev likvidnosti hranilnic v tem, da ustanovijo hranilnice skupen garancijski fond, ki bi dajal posojila hranilnicam, pri katerih bi nastopile izplačilne težave.

(Dalje prihodnjič.)